

Toespraak

van de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, dr. M.L. Vos

Herdenking Henk Heijne Makkreel (1931-2025)

datum 4 november 2025

Wij hebben de goede gewoonte om de oud-leden die ons zijn ontvallen hier te herdenken.

Vandaag gedenken wij Henk Heijne Makkreel die op 24 juli is overleden, een week voor zijn 94^e verjaardag.

Hij was ruim 22 jaar lid van de Eerste Kamer: van 29 maart 1977 tot 8 juni 1999, waarvan acht jaar tweede ondervoorzitter en twee jaar eerste ondervoorzitter.

Ik heet ook zijn familie van harte welkom bij deze herdenking.

Hendrik Heijne Makkreel werd op 30 juli 1931 geboren in Rotterdam.

Hij studeerde vliegtuigbouwkunde aan de Technische Hogeschool in Delft en op latere leeftijd burgerlijk recht aan de Rijksuniversiteit Leiden.

Hij werkte zes jaar als ingenieur bij Fokker en twintig jaar als docent vliegtuigbouwkunde aan de Hogere Technische School in Haarlem.

Tegelijkertijd rondde hij in de jaren zeventig de studie Nederlands recht af en werd hij rechter-plaatsvervanger bij de Arrondissementsrechtbank in Haarlem.

Dat zou hij tot zijn zeventigste blijven doen, de pensioenleeftijd van rechters.

Eind jaren vijftig werd hij actief voor de JOVD, waar hij ook zijn vrouw Fietje ontmoette.

In 1970 werd hij namens de VVD gekozen als lid van Provinciale Staten van Noord-Holland. Dat bleef hij tot hij zeven jaar later lid van de Eerste Kamer werd.

Hier hield hij zich onder meer bezig met verkeer en waterstaat, onderwijs, justitie en Antilliaanse zaken.

Onderwerpen die bijna allemaal duidelijk terug te voeren zijn op zijn kennis en ervaring als ingenieur, docent en jurist.

Alleen Antilliaanse zaken kwamen daar pas in de Eerste Kamer bij, maar ze wekten meteen zijn warme belangstelling.

De meeste bekendheid kreeg hij bij de behandeling van het correctief referendum.

Zijn betrokkenheid bij de Nacht van Wiegel in 1999 onderstreepte zijn toewijding aan constitutionele principes.

Heijne Makkreel was destijds een van de vier VVD-senatoren die bij de eerste lezing van de Grondwetsherziening tegen en bij de tweede lezing vóór het correctief referendum stemde. Het laatste om een kabinetscrisis te voorkomen.

Met grote vasthoudendheid kon Heijne Makkreel zijn stellingen verdedigen, met oog voor detail.

Hij kenmerkte zich ook door een goed gevoel voor humor en een gulle lach.

Heijne Makkreel noemde de Eerste Kamer in Vrij Nederland 'een soort club.

Ook in de persoonlijke sfeer zijn we een bijzonder goed optrekkend gezelschap.'

Om daar aan toe te voegen: 'Wij zijn het enige politieke lichaam op de hele wereld waar de fracties niet naast elkaar zitten.'

En zo is het nog altijd!

Als lid van de Huishoudelijke Commissie – wat nu het College van Voorzitter en Ondervoorzitters is – zette hij zich in voor de digitalisering van de Kamer.

Bij zijn afscheid van de Kamer zei hij dat op dit punt 'enig licht gloort aan de horizon'.

Hij noemde de instelling van het centraal informatiepunt, pc's op de factiekamers én een eigen internetsite.

datum 4 november 2025

blad 2

Zijn enige wens was nog dat leden op hun pc-scherm zouden kunnen zien wat er aan nieuwe informatie beschikbaar is, dat zij kunnen oproepen wat zij daarvan willen zien en dat zij op papier alleen datgene krijgen wat zij zelf opvragen.

Dat zou niet lang meer duren, maar hij zou het als senator niet meer meemaken.
Dat ervoer hij 'als Mozes die het beloofde land niet meer mag binnengaan.'

Henk Heijne Makkreel was deskundig parlementariër en jurist.
Zijn juridische blik en zijn streven naar zorgvuldigheid en rechtvaardigheid maakten hem tot een gewaardeerd lid van de rechterlijke macht.

Of zoals EW Magazine schreef bij zijn overlijden: een rustige rechter met vlieguren in de Haagse politiek.

Dat ons respect voor zijn persoon en zijn verdiensten voor de samenleving en de Nederlandse parlementaire democratie tot steun mag zijn voor zijn familie en vrienden.

Ik verzoek een ieder om een moment stilte in acht te nemen.